

TERRACTIVA
GRUPO OPERATIVO

Os roles e os axentes

2. OS ROLES E OS AXENTES

2.1. Os roles

Esta guía xeral de apoio aos NE na agroecoloxía e inventario de recursos está dirixida, en primeiro lugar, a aquelas entidades e persoas que actúan, ou están en disposición de facelo, como facilitador ou mediador acompañando aos NE no proceso de instalación (cooperativas agrarias, Grupos de Desenvolvemento Rural, persoal técnico de emprego, Oficinas Rurais, entidades de aconsellamento privadas, entidades de apoio ao emprendemento de todos os ámbitos, etc.). É importante que estas entidades definan o seu papel no acompañamento á persoa que se quere incorporar e, sobre todo, saiban transmitilo ás persoas ás que ofrezan os seus servizos.

No GO TERRACTIVA entendemos o rol ou papel que unha entidade pode desenvolver como o tipo de función e tarefas que é capaz de levar a cabo no apoio ás NE para a materialización do seu proxecto produtivo no ámbito agroecolóxico. Este rol variará en función tanto das necesidades da persoa NE como dos recursos e capacidades dos que dispoña a propia estrutura de apoio.

Ademais, cada entidade vai ter experiencia, coñecementos e recursos nunha ou varias das dimensións nas que as NE poden precisar apoio. Isto tamén determina en que eidos é recomendable que a organización se centre e en cales o seu papel vai ser secundario. De calquera xeito, sempre será útil e recomendable que a organización identifique outras entidades que poden prestar axuda ou acompañar aos NE nas outras facetas a considerar no proceso de incorporación.

Propoñemos a continuación uns roles tipo, de menor a maior intensidade de acción. Normalmente un rol de maior intensidade incluíría tamén as funcións daqueles roles de menor intensidade, aínda que obviamente poden darse combinacións de varios roles en función do eido e a etapa de apoio. Ademais, dentro de cada tipo de rol, a súa vez, pode darse un gradiente na intensidade do apoio prestado.

INFORMAR

A entidade proporciona información xeral de interese para o NE, en diferentes ámbitos relevantes, e máis ou menos adaptada ao seu territorio e/ou sectores obxectivo. Por exemplo, recada e difunde información sobre:

- » **Acceso á terra:** oferta da zona, características das terras dispoñibles, prezos, modelos de contratos...
- » **Recursos formativos e informativos:** accións formativas ofertadas por diferentes axentes en diferentes ámbitos, guías ou materiais técnicos dispoñibles e de utilidade para os NE .
- » **Posibilidades de financiamento, axudas e subvencións** de interese para o comezo do proxecto.
- » **Información xenérica sobre axentes ou entidades que presten apoio especializado concreto:** solicitude de axudas, elaboración de proxectos, elaboración de plan de empresa etc.
- » **Información sobre colectivos ou asociacións** que traballen de forma directa ou indirecta en procesos de integración no territorio.
- » **Información sobre vivendas en aluguer.**

Neste caso, con carácter xeral, non se aportaría ou elaboraría información a demanda nin específica sobre situacións particulares dos NE en concreto.

FACILITAR

A entidade axusta e elabora información ad hoc para situacións concretas, en función do perfil e necesidades do NE en cuestión e de acordo coa experiencia, capacidades e ámbito de traballo da entidade. Implica un maior coñecemento do proxecto do NE por parte da entidade, e, polo tanto, esixe unha maior interacción con elas e dedicación, particularizada a cada caso. É un acompañamento máis estruturado e dilatado no tempo.

Por exemplo:

- » **Organiza e imparte accións de formación específica** para as persoas NE no seu sector e ámbito de actuación.
- » **Organiza actividades de networking** para as persoas NE en temáticas sectoriais ou transversais. Por exemplo, os obradoiros, mesas de coloquio e encontros de traballo participativo que organiza a Rede de Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego entorno ao emprendemento.
- » **Oferta e mantén ferramentas dixitais ou físicas de apoio ás persoas NE** en diferentes etapas do proceso de incorporación como taboleiros de ofertas e demandas de terras, servizos, prácticas, intercambios e bases de datos ou o visor da iniciativa Aterra do Grupo de Desenvolvemento Rural Limia-Arnoia.

- » **Proporciona información estruturada e actualizada sobre outros axentes da contorna que presten apoio especializado concreto:** solicitude de axudas, elaboración de proxectos, elaboración de plan de empresa, etc.
- » **Crea e dinamiza redes de intercambio de experiencias** e de apoio para as persoas NE.

MEDIAR

Neste papel a entidade acompaña de maneira activa á persoa NE no proceso de incorporación, presta soporte específico nalgunhas etapas e indica o asesoramento especializado naqueles aspectos que non domina. Acompaña no proceso de toma de decisións á persoa NE e existe un intercambio de opinións.

Con frecuencia este tipo de entidades teñen metodoloxías específicas nas que se apoian para facilitar e estruturar o proceso de implantación do proxecto. Estas metodoloxías soen ser metodoloxía de emprendemento que son transversais a calquera sector produtivo. Numerosas entidades (recollidas na sección 2.2 dedicada aos axentes e interlocutores) son exemplo deste rol, como é o caso da **Rede de Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego**, os programas de apoio a emprendedores da **Fundación Roberto Ribas** que ten os programas da **RR_dTerritorio** e **RR_dMentoring** ou o **Programa de Apoio a Empresas Agroalimentarias** da Fundación Juana de Vega.

MENTORÍA OU INTERVENCIÓN DIRECTA

A persoa NE está acompañada durante todo o proceso. Neste caso, as entidades teñen experiencia concreta no sector agroalimentario e coñecen perfectamente as diferentes fases de implantación dun proxecto no eido da produción agraria.

O exemplo máis claro desde nivel de implicación serían aquelas entidades que crean e dinamizan un Espazos Test Agrarios, que detallamos no seguinte apartado. Estes espazos son de carácter temporal pero como parte dunha abordaxe integral en relación ao tipo de apoio prestado. A entidade articula un espazo ou rede de espazos onde se ofrece o necesario para que a persoa NE desenvolva un período de proba orientado á posta en marcha da actividade agropecuaria.

Obviamente, un rol de intervención directa leva asociadas maiores necesidades, tanto en termos de visión estratéxica como de recursos financeiros e de xestión, o cal está ao alcance dun menor número de organizacións. Porén, non deixamos de destacalo aquí dado o seu impacto potencial e en vista de experiencias que xa existen noutras rexións europeas, tanto a nivel de iniciativa pública como privada (como é o caso de Terre de Liens en Francia). Non obstante, nesta guía non se analiza en detalle esta posibilidade de acción, que requiriría dunha abordaxe específica.

Para coñecer outros exemplos de interese, consulta as **experiencias inspiradoras** inventariadas polo GO TERRACTIVA.

A capacidade dunha entidade para apoiar ás NE dependerá, en xeral, dos contactos e recursos mobilizables cos que conte (persoal capacitado, financiamento, etc.) especialmente cando se trate de persoas NE

procedentes de puntos xeográficos máis afastados. Estas persoas poderían enfrontarse a maiores obstáculos canto máis difira o seu estrato cultural entre a súa orixe e a zona de instalación do novo proxecto agroecolóxico. Esta entidade poderá, en función do rol que desenvolva, pero tamén, de novo, das súas propias capacidades e recursos mobilizables, ofrecer información xeral (dende inmobiliarias para o aluguer ou compra de vivenda, tendas e agroservizos locais, outras oficinas de apoio, etc.) pero tamén específica, poñendo incluso en contacto directo aos NE con puntos de información e informantes locais. Isto é importante xa que as entidades de acompañamento poden actuar rompendo barreiras que as persoas NE por si soas non poderían superar, aínda que chegasen a coñecer a estes axentes ou informantes locais. En moitos destes casos, as persoas propietarias ou comunidades locais tenden a ser cautelosas á hora de proporcionar información útil a persoas descoñecidas.

A integración nestes fluxos de información pode ser unha oportunidade para o desenvolvemento das actividades de cada NE, que se irán introducindo no contexto local e nas súas dinámicas; tamén para comezar a indagar a posible acollida da nova iniciativa e, de selo caso, aproveitar para resaltar o positivo que a mesma podería aportar para a zona. Gañar apoio da comunidade e dos axentes locais nas primeiras etapas é algo dun grande valor estratéxico.

Por todas estas razóns, esta fase ten que ser xestionada coidadosamente por parte da entidade de apoio, buscando xerar confianza mutua e identificar as sinerxías existentes entre o proxecto de emprendemento e os axentes locais. Especialmente relevante é tecer pontes de comunicación e confianza cos chamados prescritores locais, e dicir, aquelas

persoas de boa reputación, liderado e referencia a nivel local (por exemplo, líderes comunitarios, pedáneos/as, xuíces/zas de paz, persoas agricultoras xubiladas, persoas activas no mundo do asociacionismo ou do cooperativismo, párrocos, persoal membro da corporación municipal, etc.). En cada territorio, o mapeo de axentes relevantes será diferente.

Figura 1. Os roles das entidades de acompañamento

Fonte: Elaboración propia

ESPAZOS TEST AGRARIOS. UN EXEMPLO DO ROL DE INTERVENCIÓN DIRECTA NO APOIO E ACOMPAÑAMENTO INTEGRAL AOS NE

Os Espazos Test Agrarios correspóndense con un modelo de apoio aos NE que acompaña de forma integral en practicamente a totalidade do proceso de incorporación, proporcionando incluso unha base territorial para o inicio da actividade agraria. Estas iniciativas, que teñen sido desenvolvidas tanto por entidades públicas (concellos, GDRs, etc.) como privadas (asociacións, grupos de produtores, etc.), ofrecen apoio a múltiples niveis, integrando en moitos casos aos NE na comunidade local e ofrecendo incluso formación técnica e empresarial.

En España, a rede Red de Espacios Test Agrarios (**RETA**) ofrece un servizo de dinamización, apoio e acompañamento na implantación de ditos espazos a todas aquelas entidades que se asocian para así beneficiarse dun modelo verificado de implantación e desenvolvemento. A RETA define un espazo test agrario como *"un programa de fidelización dos procesos progresivos de instalación para novos axentes ao sector agrario, coordinado mediante unha gobernanza estruturada e consensuada con tódolos axentes implicados"*. Ofrecen soporte legal, físico e integral, asegurándolles o desenvolvemento do inicio da actividade e permitindo a entrada no sector de forma progresiva. O obxectivo destes espazos é que a persoa emprendedora avalíe o proxecto, coa finalidade de que poida decidir a súa incorporación, axustar as súas ideas ou abandonalas.

Figura 2. As 3 funcións dos Espazos Test Agrarios

Fonte: https://espaciostestagrarios.org/ficheros/archivos/2020_05/guia-creacion-espacios-test-agrarios.pdf

SOPORTE FÍSICO: as entidades que promoven ditos espazos poñen a disposición unha ou varias fincas para o desenvolvemento da actividade agrícola, gandeira ou forestal. Este soporte inclúe a terra, instalacións, equipamento, maquinaria e todo o necesario para o inicio da actividade. Dependendo do tipo de parcelas, definirase a finalidade produtiva de cada espazo, o cal require un diagnóstico inicial dos requirimentos agronómicos. Dito soporte físico pode materializarse a través de dúas formas:

- O **soporte físico permanente**, é dicir, o espazo test está albergado nun espazo físico que recibe a distintas persoas emprendedoras.
- O **soporte físico efémero**. Ofrecese un espazo físico vinculado á proba dunha actividade por un período de tempo limitado. Ao finalizar o período de proba, as fincas deixan de pertencer ao espazo test. Isto pode implicar que, despois do período de proba, a parcela se converta na base da actividade agraria da persoa ou que a parcela se ceda temporalmente para que, ao rematar o período de proba, pase a ser de titularidade da persoa emprendedora.

SOPORTE LEGAL: define o marco legal de actuación no cal a persoa emprendedora ten cubertas as súas responsabilidades laborais e fiscais. A titularidade da finca agraria non é asumida pola persoa emprendedora, e a relación entre o espazo e esta está regulada mediante un convenio.

Tipología	Retribución	Fiscalidad	Seguridad Social	Tiempo
Beca	IPREM (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples)	Sin retenciones	Seguro de accidentes	<9 meses
Voluntariado	Según gastos o a convenir entre ambos	Sin retenciones	Seguro de accidentes	Ilimitado
Socio de trabajo	SMI (Salario Mínimo Interprofesional)	> 2% IRPF	Régimen general de la Seguridad Social o Régimen especial trabajadores autónomos, según estatutos	Ilimitado
Contrato en prácticas	Según convenio (al menos 60 y 70% primer y segundo año)	> 2% IRPF	Régimen general de la Seguridad Social (suele estar bonificada)	> 6 meses < 2 años
Autoempleo	Según ventas	7 ó 15% IRPF e IVA	Régimen especial trabajadores autónomos	Ilimitado

Figura 3. Diferentes fórmulas de relación

Fonte: https://espaciostestagrarios.org/ficheros/archivos/2020_05/guia-creacion-espacios-test-agrarios.pdf

SOPORTE INTEGRAL: inclúe o acompañamento á persoa emprendedora dende o punto de vista técnico, empresarial e persoal, así como a formación especializada e o asesoramento. Abarca formación, capacitación, concreción do plan de empresa, asesoramento técnico, etc. Nas últimas fases, cando o convenio chega a súa finalización, a entidade promotora do espazo test ofrece apoio tamén no acceso á terra, vivenda, desenvolvemento do plan de negocio, na busca e establecemento de canles de comercialización, e relación coa comunidade, entre outros aspectos.

A Red Nacional de Espacios Test Agrícolas de Francia dispón dun **manual** de acompañamento para a creación de espazos test agrarios.

Figura 4. Portada manual RENETA

Fonte: https://reneta.fr/IMG/pdf/demarche_accompagnement_reneta.pdf

2.2. Os axentes e interlocutores

Nesta sección recóllese de maneira esquemática unha listaxe de axentes e interlocutores que poden acompañar ás persoas NE durante o proceso de implantación.

Unha entidade que apoie ás persoas novas entrantes debe identificar quen máis, no seu territorio, pode ofrecer axuda. Como xa se mencionou anteriormente, as dimensións a considerar no establecemento dun novo proxecto agrario son tantas que é difícil poder acompañar e asesorar sobre todas elas desde unha única organización. A actividade agraria é por definición multidimensional.

As capacidades concretas e o seu papel real no apoio aos NE van depender, lóxicamente, de cada organización en particular, do seu persoal e, probablemente, da conxuntura nun momento dado. Identificar quen é quen neste eido nun territorio dado e, se pode ser, tecer unha rede de colaboración entre as entidades e persoas que poden prestar algún tipo de apoio, é un paso fundamental para crear un ecosistema favorable á instalación de persoas NE.

Algunhas das tipoloxías de entidades que forman ecosistema de apoio en Galicia ás persoas NE son:

- » Entidades de aconsellamento.
- » Oficinas rurais.
- » Técnicos locais de emprego.
- » Grupos de desenvolvemento rural.
- » Rede de Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego.
- » Cooperativas Agrarias.
- » Organizacións profesionais agrarias.
- » Consellos reguladores.
- » Outras entidades de apoio ao emprendemento.

Ademais, outro recurso clave no apoio ás persoas novas entrantes son as persoas agriculturas en activo que estean dispostas a compartir as súas experiencias e coñecementos, os seus recursos técnicos, as súas canles de comercialización, etc.

2.2.1. Entidades de aconsellamento

As entidades de aconsellamento, son entidades privadas que se dedican a aconsellar ás persoas que se dedican á agricultura sobre a xestión de terras e explotacións.

A Xunta de Galicia conta cun rexistro de entidades con servizo de asesoramento e xestión. Este rexistro recibe o nome de **RESAXEGA**, e nel pódense consultar os datos das entidades rexistradas.

Moitas asociacións de tipo sectorial están constituídas como entidades de aconsellamento como é o caso de **Asoporcel**, **Ovica** ou **Avimós**, que como parte do seu traballo reciben promotores de proxecto que en moitos casos coinciden con perfil de NE.

Dende o ano 2021 funciona tamén a **Asociación de Asesores Rurais de Galicia**.

2.2.2. Oficinas rurais

Os oficinas rurais (antigas Oficinas Agrarias Comarcais), teñen como función principal prestar apoio técnico e administrativo ás actuacións da Consellería do Medio Rural en materia agrogandeira.

Hai 66 oficinas rurais distribuídas na comunidade galega localizadas nos puntos sinalados na Figura 5.

Figura 5. Mapa coa identificación de concellos nos cales se sitúan oficinas rurais comarcais.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos da Secretaría de Estado de digitalización e intelixencia artificial.

Os datos destas oficinas pódense descargar nun arquivo da web da Xunta de Galicia na sección de **datos abertos** onde tamén atopamos un buscador que permite localizar as oficinas no **mapa**.

2.2.3. Axentes de emprego e desenvolvemento local

Os axentes de emprego e desenvolvemento local son técnicos coñecedores de metodoloxías e ferramentas para a planificación, xestión e financiamento de proxectos públicos a nivel local.

Están, xunto con outro persoal técnico de emprego público e privado, agrupados no portal **XA Temprego**, que conta cun buscador.

Figura 6. Páxina web da Rede Xatemprego.

Fonte: <https://es.xatemprego.gal/>

2.2.4. Grupos de desenvolvemento rural

Son entidades dinamizadoras do medio rural e colaboran na xestión da medida LEADER da Unión Europea que se aplica en zonas rurais mediante fondos FEADER, imprescindibles para a metodoloxía LEADER que se leva a cabo a través de "procesos de abaixo cara arriba".

Figura 7 Mapa dos Grupos de Desenvolvemento Rural e os concellos galegos

Fonte: Páxina web da Axencia Galega de desenvolvemento rural sobre os GDR

Pódese consultar información exhaustiva dos GDR dende a web de Axencia Galega de Desenvolvemento Rural **AGADER** e na web da **Asociación de GDR de Galicia**.

2.2.5. Rede de Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego

Os Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego son oficinas con persoal técnico asesor en emprendemento distribuídos por toda a xeografía galega. Traballan para impulsar e consolidar proxectos de emprendemento que teñan unha vinculación coa súa área ou contorna ofrecendo un acompañamento e asesoramento continuado. Contan todos cunha metodoloxía común, validada pero adaptada a cada proxecto de titorización.

A rede contará cun total de **16 polos de emprendemento** repartidos por toda a comunidade.

2.2.6. Cooperativas agrarias

As cooperativas agrarias asocian titulares de explotacións agrícolas, gandeiras ou forestais, e teñen por obxecto o mellor funcionamento das explotacións.

A Xunta de Galicia conta cun **mapa das cooperativas de Galicia** no que aparecen todas as cooperativas galegas clasificadas segundo a súa tipoloxía.

As cooperativas galegas están agrupadas en **asociacións de cooperativas**. Entre as asociacións de cooperativas, de especial interese para os NE na actividade agraria, está **AGACA**, a Asociación Galega de Cooperativas Agroalimentarias.

2.2.7. Organizacións profesionais agrarias

Son organizacións de ámbito agrario que defenden os intereses dos produtores agrarios. A súa acción sindical realízase a través da representatividade, a interlocución, a negociación, a mobilización e a prestación de servizos.

Entre estas organización, poden resultar de especial interese para os NE:

- » **Unións Agrarias**
- » **Sindicato Labrego Galego**
- » **Asociación Agraria de Galicia (ASAGA)**
- » **Federación Rural Galega (FRUGA)**

2.2.8. Consellos Reguladores

2.2.8.1. Consello Regulador de Agricultura Ecolóxica de Galicia

O **Consello Regulador de Agricultura Ecolóxica de Galicia (CRAEGA)** é a autoridade de control das producións ecolóxicas en Galicia e a súa función principal é auditar e certificar os produtos agroalimentarios ecolóxicos de Galicia. Encárgase tamén de xestionar o rexistro dos operadores ecolóxicos galegos e promover o consumo de alimentos ecolóxicos e divulgar os sistemas de produción ecolóxica.

Trátase dunha entidade de carácter público e sen ánimo de lucro na cal se atopan representados o sector produtor, o elaborador, o comercial e a propia administración galega.

2.2.8.2. Os Consellos reguladores das denominacións de calidade

As denominacións de calidade coñecidas como DOP, IXP e ETG (Denominacións de Orixe Protexida, Indicación Xeográfica Protexida e Especialidade Tradicional Garantida recollidas no anexo 7) son garantas de calidade de produtos agroalimentarios para a protección tanto de produtores coma de consumidores, e están rexidos por consellos reguladores con persoal técnico especializado. Galicia conta cun total de 36 DOP e IXP.

2.2.9. Outras entidades de apoio ao emprendemento

2.2.9.1. Fundación Juana de Vega

Con 150 anos de historia, a **Fundación Juana de Vega** traballa para canalizar as oportunidades de desenvolvemento do medio rural galego mediante actuacións de investigación, formación, divulgación e transferencia de coñecemento. Ten en funcionamento desde hai 12 anos o **Programa de Apoio a Empresas Agroalimentarias**, que é un programa de formación e mentorización semipresencial no que se presta apoio e acompañamento a 11 iniciativas emprendedoras no medio rural galego.

2.2.9.2. Fundación Roberto Rivas

A **Fundación Roberto Rivas** impulsa o emprendemento social en contornas rurais para propiciar o arraigo da poboación. Ademais de ser a entidade xestora dos Polos de Emprendemento e Apoio ao Emprego situados en Silleda e O Carballiño, ofertan varios programas de acompañamento a iniciativas emprendedoras.

2.2.9.3. Fundación Ronsel

Entre as súas actividades, a **Fundación Ronsel** presta asesoramento a emprendedores sobre

o proceso de elaboración do seu plan de empresa, así como sobre outras cuestións.

2.2.9.4. As confederacións de empresarios

A **Confederación de empresarios de Galicia** é unha organización privada independente co principal obxectivo de fomento do sistema de iniciativa privada e a economía de mercado da comunidade autónoma galega. Céntrase na representación e defensa dos intereses xerais dos empresarios ante as institucións, organismos públicos e axentes sociais. En Galicia hai unha **confederación de empresarios por provincia** e os servizos que ofertan aos seus asociados pódense consultar nas páxinas institucionais.

2.2.9.5. Clúster Alimentario de Galicia

O **Clúster Alimentario de Galicia (CLUSAGA)** reúne ás empresas do sector dos alimentos e bebidas galego integrándoas en procesos de cooperación, investigación e innovación para o fortalecemento deste.

2.2.9.6. Centros de formación

Os centros de formación que imparten formación profesional regrada de especialidades agrarias en Galicia, tanto pola formación que imparten como pola estreita relación que adoitan ter co sector produtor da súa contorna e polo coñecemento do mesmo, poden proporcionar información moi valiosa ás persoas NE interesadas nos sectores ou territorios de actuación dos centros.

Ademais, adoitan ten unha rede importante de ex-alumnos que poden ser unha posible fonte de contactos para intercambio de experiencias ou como fonte de inspiración para os NE.

A Consellería do Medio Rural ten seis centros de formación agraria que e están en Guísamo,

Becerreá, Sergude, Ribadeo, Monforte e Lourizán. A formación (regrada e non regrada) impartida por estes **centros** descríbense na sección 3 desde documento.

Alén disto, existen outros centros de formación que imparten ensinanzas en especialidades agrarias que non pertencen á Consellería do Medio Rural que cumpren a mesma labor, como a EFA Fonteboa (<https://www.fonteboa.es/>) ou os centros formativos dependentes da Consellería de Educación.

2.2.9.7. Comunidades e mancomunidades de montes veciñais en man común

Os montes veciñais en man común son (MVMC) unha forma de propiedade privada colectiva da que son propietarios a veciñanza, a comunidade, con casa aberta e residencia habitual na parroquia, lugar ou asentamento no que se atope o monte (Anexo 3).

Os MVMC poden realizar a xestión directa dos recursos a través da comunidade ou ceder a xestión do monte veciñal a terceiros, ben contratando servizos técnicos de xestión, mediante convenios e consorcios coa administración forestal, ben mediante convenios con entidades privadas.

Outro tipo de aproveitamentos diferentes ao forestal, poden ser unha oportunidade de implantación de empresas de NE.

2.2.10. Outros axentes

O **Mapa de Emprendemento de Galicia** reúne nun único portal todas as entidades e axentes dispoñibles na actualidade no ecosistema do emprendemento en Galicia, ademais de todos os programas e iniciativas de acompañamento existentes.

Figura 8. Acceso ao servizo do Mapa Emprendemento
Fonte: <https://www.mapaemprendemento.gal/>

ENTIDADE	QUE FAN?	EN QUE PODEN AXUDAR ÁS PERSONAS NE?
Oficinas rurais	Como antenas territoriais da Consellería do Medio Rural, fan a tramitación de axudas, controis administrativo e de sanidade animal e vexetal.	Primeira revisión de solicitudes de axudas de desenvolvemento rural. Asesoramento técnico e acompañamento de proxectos que reciben financiación.
Axentes de emprego e desenvolvemento local	Levan a cabo accións de promoción de iniciativas de emprego a nivel local.	Asesoramento e acompañamento na posta en marcha dunha empresa no ámbito de influencia do concello correspondente.

ENTIDADE	QUE FAN?	EN QUE PODEN AXUDAR ÁS PERSONAS NE?
Grupos de Desenvolvemento Rural	Son asociacións privadas que xestionan os fondos LEADER da UE nun territorio definido.	Apoio técnico e financiación de proxectos encadrados nas liñas definidas nas súas estratexias de desenvolvemento local.
Rede de Polos de Emprendemento	Impulsar e consolidar proxectos de emprendemento.	Asesoramento e acompañamento continuado, adaptado a cada tipo de proxecto e as diferentes necesidades por etapas. Moi especializados na parte empresarial do proxecto.
Cooperativas Agrarias	Mellorar o funcionamento das explotacións, das súas persoas socias e do desenvolvemento rural.	Proveen servizos de aconsellamento, formación, seguros agrarios e asesoramento en calidade, hixiene e seguridade alimentaria.
Organizacións Profesionais Agrarias	Defensa dos intereses dos produtores agrarios.	Nalgúns casos prestan servizo e aconsellamento e xestión de axudas e organizan accións de formación continua. As máis relevantes para o sector agrario en Galicia son: <ul style="list-style-type: none"> → Asociación Agraria de Galicia (Asaga) → Federación Rural Galega (Fruga) → Sindicato Labrego Galego → Unións Agrarias - UPA
Consellos Reguladores	Control das producións baixo os seus selos.	As de maior tamaño levan a cabo accións de promoción conxunta, formación e información sobre temas de interese aos produtores asociados, prestan servizos de análise e desenvolven ferramentas específicas. Poden facilitar o contacto coa rede de produtores asociados.
Fundacións privadas con programas de apoio a iniciativas emprendedoras: → Fundación Juana de Vega → Fundación Roberto Rivas → Fundación Ronsel	As tres Fundacións privadas recollidas nesta guía teñen programa de apoio e promoción de iniciativas de emprendemento: → Programa de Apoio a Empresas Agroalimentarias da Fundación Juana de Vega. → Os programas RR dTerritorio e RR dMentoring da Fundación Roberto Rivas. → O programa de mentoring traballo autónomo e o de mentores para emprendedores retornados da Fundación Ronsel.	Os programas ofrecen formación, mentorización e acompañamento a iniciativas emprendedoras no medio rural en diferentes etapas de desenvolvemento do proxecto.

ENTIDADE	QUE FAN?	EN QUE PODEN AXUDAR ÁS PERSONAS NE?
Confederación de empresarios de Galicia	Organización privada para a defensa e representación dos intereses xerais dos empresarios galegos.	Oferta servizos de asesoramento e información, emprego e orientación laboral, formación, igualdade, responsabilidade social e prevención.
Clúster Alimentario de Galicia	Leva a cabo accións de apoio ás empresas agroalimentarias galegas para a mellora o seu posicionamento nos mercados e o desenvolvemento de proxectos innovadores.	Pode axudar aos proxectos de NE que aborden procesos de transformación de alimentos con formacións específicas de carácter sectorial.
Centros de Formación e Experimentación Agraria	Estes centros, dependentes da Consellería do Medio Rural, ofertan unha ampla variedade de cursos entre as ensinanzas regradas e as non regradas	Ademais da oferta formativa regrada, soen ter unha oferta interesante de accións de formación continua especializada e curta duración e eminentemente prácticos.
Efa Fonteboa	Este centro integrado na Federación de Escolas Familiares Agrarias oferta formación específica en ciclos formativos de especialidades agrarias.	Ademais da oferta formativa regrada, soe ter unha oferta interesante de accións de formación continua especializada e curta duración e eminentemente prácticos.
Comunidades de Montes	Levan a cabo a xestión forestal e ou agraria das superficies en man común en Galicia.	Poden ser un recurso interesante para aquelas persoas NE que procuren terreos para implantación do seu proxecto produtivo.

Táboa 1 Resumo axentes de apoio ás persoas NE

Fonte. Elaboración propia